

TULEVAISUUDEN KYLÄ 2.0

DIGI-teema



YLEISTÄ

Älykkäät kylät – älykäs maaseutu -
strategiahanke

- Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteistyöhanke
- Hallinnoijana Leader Suupohja, toteutetaan kaikissa EP:n Leader ryhmissä
- Rahoitus Etelä-Pohjanmaan Ely-keskus
- Kesto 31.5.2026 saakka
- Maakunnanlaajuinen yhteistyöhanke, jossa valitaan pilottikylä/kyläryhmiä toteuttamaan uusia innovatiivisia toimintamalleja.



TAVOITTEET

- Hanke pyrkii rakentamaan suunnitelmia ja malleja, jotka tukevat kylien ja kuntien kehittymistä, edistäen yhteisöllisyyttä, energiaomavaraisuutta, digitaalisten palveluiden saatavuutta sekä kylän vahvaa ja houkuttelevaa imagoa.
- Kylät verkostoituvat, jakavat parhaita käytäntöjä ja edistävät yhteistyötä eri tahojen kanssa.
- Hankkeen lopullinen tavoite on luoda "Mallikylä 2030", joka on älykäs, innovatiivinen, yhteisöllinen ja identiteetiltään vahva ja houkutteleva ympäristö asukkailleen.

360-kuvaus ja kylän esittelyvideot

- Hyvä keino tarjota infoa kylästä, sen tapahtumista ja toimijoista
- Jokainen kylä voi tehdä oman näköisensä videon ja esittelyn
- Esittely voi olla myös pelkkinä kuvina kohteista ja tiloista
- Kameraa valitessa kiinnitä huomiota kuvan ja videon laatuun, kentän näkyvyyteen, akun kestoon, kestävyteen (ulkona kuvaaminen)
- Huomioita: kuvien käsittely voi olla aikaa vievää, mutta kuvien laadusta ei kannata tinkiä
- Kameroiden hintahaarukka on laaja; parista sadasta tuhansiin euroihin
- Yleisin merkki on Insta360, josta on saatavilla useita eri malleja ja hintoja. Hyviä käyttöarvosteluja saanut Insta360 X3 kameran hinta Verkkokaupassa n. 500€.
- Käyttöohjeita ja arvosteluita löytyy haulla 360 kuvaus/kamera Youtubesta
- Yksi vaihtoehto voi olla myös kameran vuokraus, n. 100€/viikko
- Hankerahoitusta kameraan ja laitteisiin? (laitteita ja opastusta löytyy mm. Leader Suupohjasta)

- <https://www.world360.me/pertunmaa>
- <https://www.theasys.io/viewer/3Jzyrn3jIMjb4ESfTlxE7jHAE69zWH/>



Kylätalon sähköinen varauskirja ja kaluston vuokrauspalvelut

- Sähköinen varauskirja selkeyttää ja helpottaa varausten hallinnointia
- Reaaliaikainen päivitys
- Tiedon tallentuminen ja analysointi (hinnoittelu, tilojen kehittäminen)
- Maksujen hallinta
- googlekalenteri
- <https://www.varauskalenterit.fi/info.html>
- <https://www.pirkkalankylankylayhdistys.fi/varauskalenteri-kokeilu/>
- <https://www.paivyri.fi/>
- <https://kylat.ekarjala.fi/tarkkola/kylatalo/>
- <https://netti aika.fi/>
- <https://www.vello.fi/fi/>



Kylätalon sähkölukot ja tilan valvonta

- Sähköinen kulunvalvonta auttaa hallinnoimaan kylätalon käyttöä.
- Oikein suunniteltuna ja toteutettuna tarjoaa lisäturvaa ja valvontaa.
- Helpottaa talkoolaisten työtä.
- Veneskoski-Viitala <https://veneskoski.fi/toiminta/>
- Alastaipale Ähtäri sähkölukko
- Liiverin alueella Ylistaron Asemanseutu on toteuttanut teemahankkeella mm. Digiovi – sähkölukkojärjestelmän.



Tilan valvonta, jatkoa

Kiinteistöjen etävalvontaan omalla puhelimella voidaan liittää kaikki hallinnoimasi kiinteistöt, jotka on kytketty sähköverkkoon. Omavalvontalaitteet vähentävät vakuutusmaksujakin.

Kiinteistöjenvalvontaan voi kytkeä valvontakameroita, palovaroitinlaitteita, lämpötilan valvontaa ja säätöä, kosteus-/vesivuotoantureita, Ikkuna-/ovikytkimiä, etäohjattavia valoja, etäohjattavia pistorasioita energiankulutusmittauksella.

Ellei kiinteistössä ole nettiä, sinne asennetaan laitenet-liittymä (edullisin 3,99 euroa/kk). Yhteen liittymään voidaan liittää kaikki valvontalaitteet.

Lisätiedot: Risto Tullila 044 311 4440 <https://www.parempinetti.fi/>

- Vesivuoto- ja lämpötilavahdit ja kulunvalvonta, sisäkamerat ym.

- Risto Tullilan esitystallenne JL kyläkanavan videolla, linkki:

<https://www.youtube.com/watch?v=O5dFvXOrTRc>

- Riston osuus alkaa kohdasta 44:02, esityksessä lisätietoa valvontalaitteista ja niiden hinnoista (peruspaketti asennuksineen n. 250 euroa)

Varaviestiverkot

- Tukevat kokonaisturvallisuutta.
- Tietoliikenne pysyy toimivana mahdollisten ongelmien sattuessa.
- Kyläradio.
- Kyläradioita Kurikassa.
- (Tarvittaessa asiantuntija Reijo Hämäläinen)

- <https://mpk.fi/ajankohtaista/varaviestiverkot-yhteistyolla-turvallisuutta/>
- <https://www.epk.fi/kylaradiotoiminta-mahdollistaa-viestinnan-krisisilanteissa/>
- <https://sites.google.com/view/ainavalmiskylaradio/etusivu>
- <https://yle.fi/a/3-12482215>



Kylän digitaaliset palvelut (kotisivut, alustat, sovellukset, verkkokaupat, terveystalvelut, etäpalvelut)

- Kotisivuista erillinen ohje, millaisia ratkaisuja kylillä voi olla kotisivujen tekemiseen
- EPK:n tarjoamat kotisivut



Kylätalon digi- ja av-välineistö (tietokoneet, tykit, äänentoisto ym.)

- Monipuolistaa kylätalon toimintaa ja tarjontaa (esim. virtuaalijumppat, elokuvailat, luennot jne).
- Laitteistoa valittaessa, tulee miettiä tarkoin mihin tarkoitukseen välineitä tullaan käyttämään.
- Riippuen tilan koosta, kannattaa miettiä tarvitaanko iso näyttö, valkokangas, vai riittääkö valkoinen seinä jos sellainen on valmiina. Valkokankaan hinta määräytyy sen koon ja ominaisuuksien mukaan. **Esim. Verkkokauppa.com Grandview Cyber 130" 1:1 manuaalinen valkokangas 560€.**
- Projektorin valitessa tulee kiinnittää huomiota valotehoon. Suuressa tilassa tehon on riitettävä heijastamaan kuva riittävän kokoisena menettämättä värejä. Tähän suositellaan vähintään 2000 ANSI lumenia tai enemmän. Lisäksi kannattaa kiinnittää huomiota myös projektorin liitännöihin. Monipuoliset liitännät varmistavat eri laitteiden yhteensopivuuden. <https://next.gigantti.fi/magazine/kotiteatteri/osto-opas-projektori-lue-vinkit-ja-valitse-oikein> löytyy vinkkejä oikeanlaisen projektorin hankintaan. **Esim. Gigantti BenQ MS560 projektori 500€.**



Kylätalon digi- ja av- välineistö (tietokoneet, tykit, äänentoisto ym.) jatkuu...

- Äänentoistoa mietittäessä tilan koko ja tarkoitus vaikuttavat. Huomioitavaa on, että äänenvoimakkuus ja –laatu riittävät tilan kokoon nähden. Myös helppokäyttöisyys on tärkeää, että äänentoisto voidaan tarvittaessa sovittaa erilaisiin tilanteisiin ja tapahtumiin. Tärkeimmät pointit onnistuneeseen äänentoistoon ovat: tarpeiden määrittäminen, oikeat kaiuttimet, vahvistin, kaiutinten sijoittelu.
- Etäkoukkuksia tai –tapaamisia varten tarvitaan hyvä tietokone. **Esim. Lenovo Yoga Pro 7 maksaa Gigantissa n. 1000€.** Lisäksi tarvitaan web-kamera ja mikrofoni. Kameroiden hinta vaihtelee muutamasta kymmistä satoihin euroihin. Helppokäyttöinen peruskamera **Logitech C270 -web-kamera verkkokauppa.com:ista 25€.** Käytännössä hyväksi koettu konferenssikaiutin, **Jabra Speak 510+ MS USB/BT verkkokauppa.com 150€.** Kaiuttimella on jopa 100 metrin kantavuus sekä 360-asteen mikrofoni.


Kyläläisten asiointipalvelupiste kylätalolle

- Etäpalvelu täydentää kylätalon palvelutarjontaa tarjoamalla mahdollisuuden asioida viranomaisen asiantuntijan kanssa jopa kuvallisen verkkoyhteyden avulla. Etäpalveluna voidaan tavoittaa esim hyvinvointialue, Kela, pankit, verottaja, vakuutusyhtiöt, poliisi, TE-toimisto ym.
- Etäpalvelu säästää aikaa ja vähentää matkustamista. Etäpalvelulaitteisto (tietokone, jossa verkkoyhteys, mahdollisuuksien mukaan myös tulostin/skanneri) tulee olla erillisessä huoneessa, jossa voi asioida luottamuksellisesti viranomaisen/asiantuntijan kanssa. Palvelutilanteena etäasiointi vastaa henkilökohtaista asiointia virastossa.
- Helpottaa palveluiden saavutettavuutta.
- Koska tietotekninen osaaminen ei kaikilla riitä, tulisi asiointipisteeseen pyrkiä järjestämään esim. klinikkaluonteisesti tukipalvelua. Palveluneuvoja avaa etäpalveluyhteyden asiakkaan puolesta ja neuvoo asiassa eteenpäin.
- Toteutus tarpeiden ja resurssien mukaan.
- Yhteistyökumppaneiden hankinta (paikalliset yritykset, järjestöt, viranomaiset, muut sidosryhmät)
- Laitteistoihin esim. Leader-rahoitusta
- Palveluiden suunnittelu ja toteutus.
- Käytännön järjestelyt (esim. tarvittavat luvat ja laitteet).
- Seuranta ja palautteen keräys

Etätyömahdollisuuksien kehittäminen

- Vaatii nopean ja toimivan nettiyhteyden
 - Sopivan tilan löytyminen
 - Etätyötilan mainostaminen
 - Yhteistyötä naapurikylien kanssa
 - Yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa
-
- Etätyötilan perustamisen ABC – vinkkikortti:
 - <https://www.etatyotilat.fi/wp-content/uploads/2023/10/vinkkikortti-perustamisen-ABC.pdf>
-
- Etätyötilojen markkinointi – tilat kannattaa ilmoittaa tälle sivustolle: <https://www.etatyotilat.fi/>
-
- Tilojen ja toiminnan kehittämiseen myös paljon muuta aineistoa
 - <https://www.etatyotilat.fi/materiaalipankki/>

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen digitaaliset palvelut

- Sähköiset palvelut tuovat uusia palvelukanavia asukkaiden käyttöön ja luovat mahdollisuuksia ajasta ja paikasta riippumattomaan asiointiin.
- Digitaalisia palveluita kehitetään yhteistyössä Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa –hankkeen kanssa.
- Hyvinvointialueen asukkaiden käyttöön tulee mm. sähköisiä ajanvaraus mahdollisuuksia, chat-palveluita sekä etävastaanottoja, joiden tarkoitus on helpottaa hoidon saatavuutta ja yhteydenottoa palveluihin. www.hyvaep.fi/sahkoinen-asiointi/tietoa-hyvnvointialueen-chat-palvelusta
- Chat-palveluun pääsee hyvaep.fi-verkkosivustolta klikkaamalla Konsti-hahmoa. 
- Terveyspalveluiden chatissa hoidetaan ensisijaisesti äkillisiä oireita, joiden tutkiminen ja hoito ei vaadi fyysistä kohtaamista.
- Etävastaanoton avulla voi asioida videon välityksellä vastaanotolla, palvelukäynnillä, kuntoutuksessa tai ryhmävastaanotolla. Etävastaanottoa varten tarvitaan mobiililaitte tai tietokone, nettiyhteys ja pankkitunnukset. <https://www.hyvaep.fi/sahkoinen-asiointi/tietoa-etavastaanotoista>
- Omaolossa voi tehdä arvion oireista ja saada vastausten perusteella hoitosuosituksen, yhteyden ammattilaiseen tai yhteystiedot, mihin tulee olla yhteydessä. www.omaolo.fi

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen digitaaliset palvelut

- Sähköisessä ajanvarauksessa voi asioida 24/7. Palvelussa voi varata, siirtää, peruuttaa sekä tarkastella jo varattuja aikoja. <https://hyvaep.terveytesi.fi/>
- OmaPerhe kokoaa kaiken perheille tarkoitetun tiedon, tuen ja palvelut yhteen osoitteeseen. www.omaperhe.fi
- <https://omahelpperi.fi/> on koottu nuorille tietoa, tukea ja palveluita elämän eri tilanteisiin.
- OmaEP – digitaaliset palvelut yhdessä paikassa. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen asiakkaille tarkoitettu uusi asiointikanava, jossa voit hoitaa sosiaali- ja terveystalv palveluihin liittyviä asioita ajasta ja paikasta riippumatta. www.omaep.fi

Palvelutietovaranto (PTV)

- Digi- ja väestötietoviraston tuottama keskitetty tietovaranto palvelutietojen kuvaamiseen, säilyttämiseen ja hyödyntämiseen rajapintojen kautta.
- Julkisilla palveluntuottajilla on lakisääteinen velvollisuus kuvata palvelunsa, järjestöillä ja yksityisillä palveluntuottajilla se on vapaaehtoista.
- PTV:oon kuvataan palvelut ja asiointikanavat yhdenmukaisen mallin mukaan asiakaslähtöisesti.
- PTV:oon tallennetut tiedot ovat vapaasti kaikkien hyödynnettävissä rajapinnan kautta.
- PTV:n käyttö on maksutonta.
- Hyödyt:
 - Parempi näkyvyys Googlessa ja muissa digiratkaisuissa
 - Palvelut paremmin ja monikanavaisesti löydettävissä
 - Parempaa palvelua asiakkaille, tarvittavat tiedot löydettävissä
 - Toiminnan tehostuminen
 - Palveluun ohjaus mahdollistuu
 - Itseohjautuvuus paranee

Digitaalisten palvelujen kylät:
Annika Eklöf
asiantuntija, maaseutukehittäjä



Ihmisten kokoisille ideoille!



Euroopan unionin
osaraholtama